Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá komora)

z 15. júla 2015*

„Hospodárska súťaž — Kartely — Európske trhy s tepelnými stabilizátormi — Rozhodnutie, ktorým sa konštatujú dve porušenia článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP — Určenie cien, rozdelenie trhov a výmena citlivých obchodných informácií — Dĺžka trvania porušení — Premlčanie — Dĺžka trvania správneho konania — Primeraná lehota — Právo na obhajobu — Pripísanie porušení — Porušenia, ktorých sa dopustili dcérske spoločnosti, združenie bez vlastnej právnej subjektivity a dcérska spoločnosť — Stanovovanie výšky pokút“

Vo veci T-47/10,

Akzo Nobel NV, so sídlom v Amsterdame (Holandsko),

Akzo Nobel Chemicals GmbH, so sídlom v Dürene (Nemecko),

Akzo Nobel Chemicals BV, so sídlom v Amersfoorte (Holandsko),

Akcros Chemicals Ltd, so sídlom vo Warwickshire (Spojené kráľovstvo),

v zastúpení: pôvodne C. Swaak a M. van der Woude, neskôr C. Swaak a R. Wesseling, advokáti,

žalobkyne,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: pôvodne F. Ronkes Agerbeek a J. Bourke, neskôr F. Ronkes Agerbeek a P. Van Nuffel, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci J. Holmes, barrister,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie K(2009) 8682 v konečnom znení z 11. novembra 2009 týkajúceho sa konania podľa článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/38589 – Tepelné stabilizátory), alebo subsidiárne, návrh na zníženie výšky uložených pokút.

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory M. Prek, sudcovia I. Labucka (spravodajkyňa) a V. Kreuschitz,

tajomník: S. Spyropoulos, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 23. septembra 2014,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok[1]

Okolnosti predchádzajúce sporu

1 Prejednávaná vec sa týka rozhodnutia Komisie K(2009) 8682 v konečnom znení z 11. novembra 2009 týkajúceho sa konania podľa článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/38589 – Tepelné stabilizátory) (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2 V spore sú zúčastnené rôzne právne subjekty.

I – *Zúčastnené právne subjekty*

A – *Skupina Akzo*

3 Spoločnosť Akzo NV sa po akvizícii spoločnosti Nobel Industrier v roku 1993 zmenila na Akzo Nobel NV (ďalej len „Akzo Nobel“), hlavnú materskú spoločnosť skupiny spoločností sídliacich a pôsobiacich na celom svete (ďalej len, spoločne, „skupina Akzo“).

4 Až do 19. marca 1993 boli výrobné činnosti a predaj tepelných stabilizátorov skupiny Akzo vykonávané dcérskymi spoločnosťami, ktorých 100 % nepriamymi vlastníkmi boli na jednej strane Akzo, teraz Akzo Nobel, prostredníctvom spoločnosti Akzo Chemicals International BV, teraz Akzo Nobel Chemicals International BV, a na druhej strane Akzo Chemie GmbH a Akzo Chemicals GmbH, teraz Akzo Nobel Chemicals GmbH (ďalej len „Akzo GmbH“), pre cínové stabilizátory a Akzo Chemie Nederland BV a Akzo Chemicals Nederland BV, teraz Akzo Nobel Chemicals BV (ďalej len Akzo BV“), pre sektor ESBO/estery.

B – *Partnerstvo Akcros*

5 Akzo Chemicals International, dcérska spoločnosť, ktorej 100 % vlastníkom je Akzo, teraz Akzo Nobel, uzavrela 19. marca 1993 rámcovú dohodu s Harrisons Chemicals (UK) Ltd, dcérskou spoločnosťou, ktorej 100 % vlastníkom je Harrison & Crosfield plc, teraz Elementis plc, na účely zlúčenia činností ich príslušných skupín pre činnosti rozvoja, výroby a uvádzania na trh niektorých chemických výrobkov, vrátane tepelných stabilizátorov (ďalej len „rámcová dohoda z roku 1993“).

6 Rámcová dohoda z roku 1993 stanovila prevod aktív a zamestnancov dotknutého odvetvia na štyri partnerstvá, v Spojenom kráľovstve, Nemecku, Holandsku a Spojených štátoch amerických, pričom základné imanie každého partnerstva a spoločností existujúcich vo Francúzsku (Tinstab SA), v Taliansku (Harcros Chemicals Italian SpA), Španielsku (Harcros Chemicals Iberia SA) a Dánsku (Lankro Sandia ApS) malo byť vlastnené rovnakým dielom skupinou Akzo Chemicals International, teda skupinou Akzo, a skupinou Harrisons Chemicals (UK).

7 Dňa 24. marca 1993 Akzo Chemicals International a Harrisons Chemicals (UK) oznámili rámcovú dohodu Európskej komisii podľa nariadenia Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. ES L 395, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 31), v znení korigend.

8 Komisia rozhodnutím z 29. apríla 1993 vyhlásila rámcovú dohodu z roku 1993 za zlučiteľnú so spoločným trhom (ďalej len „rozhodnutie z roku 1993 o koncentrácii“).

1 — Uvádzajú sa iba tie body rozsudku, ktorých uverejnenie považuje Všeobecný súd za užitočné.

9 V zmysle rámcovej dohody z roku 1993 bolo 28. júna 1993 v Spojenom kráľovstve vytvorené partnerstvo Akcros Chemicals (ďalej len „partnerstvo Akcros“) (pozri odôvodnenie 536 napadnutého rozhodnutia).

10 Pri jeho založení bolo partnerstvo Akcros vlastnené rovnakými dielmi spoločnosťou Pure Chemicals Ltd, ktorej 100 % vlastníkom bola pôvodne spoločnosť Akzo, teraz Akzo Nobel a rôzne spoločnosti, naposledy spoločnosti Elementis UK Ltd a Elementis Services Ltd, patriace do skupiny, ktorej hlavnou materskou spoločnosťou je Elementis plc (ďalej len spoločne „Elementis“).

C –*Spoločný podnik Akcros*

11 Dňa 15. júla 1998 sa Akzo Nobel dohodla so spoločnosťou Elementis, že prostredníctvom svojej 100 % dcérskej spoločnosti Pure Chemicals nadobudne podiely spoločnosti Elementis v partnerstve Akcros, ktoré sa zmenilo na Akcros Chemicals Ltd (ďalej len „Akcros“), ktorého celý kapitál bol od 2. októbra 1998 nepriamo vlastnený spoločnosťou Akzo Nobel.

12 Dňa 15. marca 2007 Akzo Nobel previedla Akcros na spoločnosť GIL Investments.

II –*Správne konanie, ktoré viedlo k prijatiu napadnutého rozhodnutia*

A –*Začatie vyšetrovania zo strany Komisie*

13 Vyšetrovanie, ktoré vyústilo do prijatia napadnutého rozhodnutia, začalo po tom, čo spoločnosť Chemtura podala 26. novembra 2002 žiadosť o oslobodenie na základe oznámenia Komisie o oslobodení od pokút a znížení pokút v prípadoch kartelov (Ú. v. ES C 45, 2002, s. 3; Mim. vyd. 08/002, s. 155) (pozri odôvodnenia 79 a 80 napadnutého rozhodnutia).

14 Dňa 30. januára 2003 Komisia na základe článku 14 ods. 3 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962: Prvé nariadenie implementujúce články [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3) prijala rozhodnutie K(2003) 85/4, ktorým nariadila spoločnostiam Akzo Nobel Chemical Ltd, Akcros a ich dcérskym spoločnostiam podrobiť sa prešetrovaniu smerujúcemu k vyhľadaniu dôkazov o prípadných protisúťažných konaniach (ďalej len „rozhodnutie z 30. januára 2003“).

15 Dňa 10. februára 2003 Komisia rovnako na základe článku 14 ods. 3 nariadenia č. 17 prijala rozhodnutie K(2003) 559/4, ktorým bolo zmenené rozhodnutie z 30. januára 2003 (ďalej len spoločne „rozhodnutia o inšpekcii“).

16 V dňoch 12. a 13. februára 2003 bolo na základe rozhodnutí o inšpekcii vykonané prešetrovanie v priestoroch spoločností Akzo Nobel Chemicals a Akcros, nachádzajúcich sa v Ecclese, Manchester (Spojené kráľovstvo). V priebehu tohto prešetrovania úradníci Komisie vyhotovili kópie veľkého množstva dokumentov. Počas týchto úkonov zástupcovia spoločností Akzo Nobel Chemicals a Akcros oznámili úradníkom Komisie, že na niektoré dokumenty sa môže vzťahovať profesijné tajomstvo chrániace komunikáciu s advokátmi (ďalej len „sporné dokumenty“).

17 V priebehu skúmania týchto dokumentov sa objavila nezhoda pri piatich dokumentoch, s ktorými sa zaobchádzalo dvojakým spôsobom. Úradníci Komisie totiž nedospeli ihneď na mieste ku konečnému záveru, pokiaľ ide o prípadnú ochranu dvoch dokumentov. Preto z nich vyhotovili kópie a vložili ich do zapečatenej obálky, ktorú po skončení prešetrovania odniesli. Pokiaľ ide o ďalšie tri sporné dokumenty, úradník Komisie zodpovedný za prešetrovanie usúdil, že nie sú chránené profesijným tajomstvom a vyhotovil z nich preto kópie, ktoré pripojil k spisu bez toho, aby ich uložil oddelene v zapečatenej obálke.

18 Táto nezhoda vyvolala rozsiahle súdne konanie (ďalej len „súdne konanie spoločnosti Akzo“).

B –*Súdne konanie spoločnosti Akzo*

19 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 11. apríla 2003 podali Akzo Nobel Chemicals a Akcros žalobu, ktorej predmetom bol v podstate návrh na zrušenie rozhodnutia K(2003) 559/04 z 10. februára 2003, a podľa potreby aj rozhodnutia z 30. januára 2003, ktoré týmto spoločnostiam a ich dcérskym spoločnostiam nariadili podrobiť sa prešetrovaniu v dotknutej veci (vec T-125/03, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia).

20 Dňa 17. apríla 2003 Akzo Nobel Chemicals a Akcros podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia, smerujúci najmä k odkladu výkonu rozhodnutí o inšpekcii (vec T-125/03 R, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia).

21 Dňa 8. mája 2003 Komisia na základe článku 14 ods. 3 nariadenia č. 17 prijala rozhodnutie K(2003) 1533 v konečnom znení (ďalej len „rozhodnutie z 8. mája 2003“), ktorým zamietla návrh žalobkýň požadujúci rešpektovanie dôvernej povahy sporných dokumentov.

22 Komisia rozhodnutím z 8. mája 2003 zamietla návrh spoločností Akzo Nobel Chemicals a Akcros, aby im boli vrátené sporné dokumenty, a uviedla svoj zámer otvoriť zapečatenú obálku, avšak so spresnením, že k tomuto úkonu nepristúpi pred uplynutím lehoty na podanie žaloby proti tomuto rozhodnutiu.

23 Akzo Nobel Chemicals a Akcros návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 4. júla 2003 podali žalobu smerujúcu k zrušeniu rozhodnutia z 8. mája 2003 (vec T-253/03, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komsisia).

24 Okrem toho podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhali odkladu výkonu rozhodnutia z 8. mája 2003 (vec T-253/03 R, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia).

25 Uznesením predsedu Všeobecného súdu z 30. októbra 2003 bol návrh vo veci T-125/03 R, týkajúci sa rozhodnutí o prešetrovaní, zamietnutý, ale čiastočne bolo vyhovené návrhu vo veci T-253/02 R, týkajúcemu sa ochrany dôvernej povahy sporných dokumentov (uznesenie z 30. októbra 2003, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia, T-125/03 R a T-253/03 R, Zb., EU:C:2003:287).

26 Toto uznesenie bolo zrušené uznesením z 27. septembra 2004, Komisia/Akzo a Akcros [C-7/04 P (R), Zb., EU:C:2004:566].

27 Listom z 15. októbra 2004 kancelária Všeobecného súdu vrátila Komisii zapečatenú obálku obsahujúcu dva zo sporných dokumentov (odôvodnenia 84 až 90 napadnutého rozhodnutia).

28 Rozsudkom Všeobecného súdu zo 17. septembra 2007 bola žaloba, podaná vo veci T-125/03 a smerujúca proti rozhodnutiam o prešetrovaní, zamietnutá ako neprípustná. Žaloba podaná vo veci T-253/03, týkajúca sa sporných dokumentov, bola zamietnutá ako nedôvodná, keďže Komisia sa v podstate nedopustila pochybenia, keď rozhodla, že na žiaden zo sporných dokumentov sa vecne nevzťahovala ochrana dôvernosti komunikácie medzi advokátmi a klientmi (rozsudok zo 17. septembra 2007, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia, T-125/03 a T-253/03, Zb., EU:T:2007:287, body 57 a 184).

29 Súdny dvor rozsudkom zo 14. septembra 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia (C-550/07 P, Zb., EU:C:2012:512), zamietol odvolanie podané proti rozsudku Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals/Komisia, už citovanému v bode 28 vyššie (EU:T:2007:287).

C –*Ukončenie vyšetrovania zo strany Komisie*

30 Dňa 8. októbra 2007 a opakovane v roku 2008 zaslala Komisia dotknutým podnikom žiadosti o informácie podľa článku 18 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) (odôvodnenia 91 a 92 napadnutého rozhodnutia).

31 Dňa 17. marca 2009 Komisia prijala oznámenie o výhradách, ktoré bolo 18. marca 2009 doručené viacerým spoločnostiam, vrátane žalobkýň Akzo Nobel, Akzo GmbH, Akzo BV a Akcros (odôvodnenie 95 napadnutého rozhodnutia).

32 Dňa 11. novembra 2009 Komisia prijala napadnuté rozhodnutie.

III –*Napadnuté rozhodnutie*

33 Komisia v napadnutom rozhodnutí konštatovala, že niektoré podniky porušili článok 81 ES a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP) tým, že sa na území EHP zúčastnili na dvoch súboroch protisúťažných dohôd a zosúladených postupov týkajúcich sa jednak sektora cínových stabilizátorov a jednak sektora epoxidovaného sójového oleja a esterov (ďalej len „sektor ESBO/estery“).

34 V napadnutom rozhodnutí sa konštatuje existencia dvoch porušení týkajúcich sa dvoch kategórií tepelných stabilizátorov, ktoré sú výrobkami pridávanými do výrobkov z polyvinylchloridu (PVC) na účely zlepšenia ich tepelnej odolnosti (odôvodnenie 3 napadnutého rozhodnutia).

35 Podľa článku 1 napadnutého rozhodnutia každé z týchto porušení spočívalo v určovaní cien, rozdelení trhov prostredníctvom predajných kvót, rozdelení zákazníkov a vo výmene citlivých obchodných informácií, a to najmä o zákazníkoch, produkcii a predajoch.

36 V napadnutom rozhodnutí sa uvádza, že dotknuté podniky sa zúčastnili na týchto porušeniach v rôznych obdobiach od 24. februára 1987 do 21. marca 2000 v prípade cínových stabilizátorov, a v období od 11. septembra 1991 do 26. septembra 2000 v prípade sektora ESBO/estery.

37 Napadnuté rozhodnutie bolo adresované, pokiaľ ide o každé porušenie, dvadsiatim spoločnostiam, ktoré sa buď priamo zúčastnili na predmetných porušeniach, alebo im bola pripísaná zodpovednosť ako materským spoločnostiam (odôvodnenie 510 napadnutého rozhodnutia).

A –*Pripísanie porušení v napadnutom rozhodnutí*

38 Podľa článku 1 napadnutého rozhodnutia sú žalobkyne zodpovedné za ich účasť na porušení týkajúcom sa cínových stabilizátorov, v období od 24. februára 1987 do 21. marca 2000, pokiaľ ide o Akzo Nobel, od 24. februára 1987 do 28. júna 1993, pokiaľ ide o Akzo GmbH, a od 28. júna 1993 do 21. marca 2000, pokiaľ ide o Akcros. Rovnako článok 1 napadnutého rozhodnutia považuje žalobkyne za zodpovedné za ich účasť na porušení týkajúcom sa sektora ESBO/estery, od 11. septembra 1991 do 22. marca 2000, pokiaľ ide o Akzo Nobel, od 11. septembra 1991 do 28. júna 1993, pokiaľ ide o Akzo BV, a od 28. júna 1993 do 22. marca 2000, pokiaľ ide o Akcros.

39 V napadnutom rozhodnutí tak bola zodpovednosť spoločnosti Akzo Nobel ako hlavnej materskej spoločnosti skupiny spoločností, z ktorých niektoré sa priamo zúčastnili na porušeniach, uznaná pre celé obdobie porušovania, teda od 24. februára 1987 do 22. marca 2000.

40 Pokiaľ ide o obdobie, ktoré predchádzalo 28. júnu 1993 (ďalej len „prvé obdobie porušovania“), Komisia sa domnievala, že spoločnosti nepriamo vlastnené spoločnosťou Akzo, teraz spoločnosťou Akzo Nobel, sa priamo zúčastnili na porušeniach, a síce Akzo GmbH na porušení týkajúcom sa cínových stabilizátorov a Akzo BV na porušení týkajúcom sa sektora ESBO/estery (odôvodnenia 512 až 519 napadnutého rozhodnutia).

41 Pokiaľ ide o obdobie od 28. júna 1993 do 2. októbra 1998 (ďalej len „druhé obdobie porušovania“), Komisia sa domnievala, že porušení sa dopustilo partnerstvo Akcros (odôvodnenia 563 a 564 napadnutého rozhodnutia).

42 Pokiaľ ide o obdobie od 2. októbra 1998 do 21. marca 2000 v súvislosti s cínovými stabilizátormi a od 2. októbra 1998 do 22. marca 2000 pre sektor ESBO/estery (ďalej len „tretie obdobie porušovania“), Komisia sa domnievala, že porušení sa dopustila Akcros (odôvodnenia 582 až 587 napadnutého rozhodnutia).

43 V súvislosti s jej právomocou uložiť žalobkyniam pokuty za tieto porušenia Komisia v napadnutom rozhodnutí zamietla ich tvrdenia, podľa ktorých mohla a mala pokračovať vo svojom vyšetrovaní počas konaní začatých pred Všeobecným súdom v rámci súdneho sporu spoločnosti Akzo. Komisia sa totiž domnievala, že premlčacia desaťročná lehota na uplatnenie svojho práva uložiť pokuty bola prerušená *erga omnes* súdnym konaním spoločnosti Akzo (odôvodnenia 672 až 682 napadnutého rozhodnutia).

B – *Uloženie pokút v napadnutom rozhodnutí*

44 Článok 2 napadnutého rozhodnutia znie:

„Za porušenie/porušenia právnych predpisov na trhu s cínovými stabilizátormi… sa ukladajú tieto pokuty:

1. Elementis plc, Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limided [Akzo Nobel] a [Akcros] solidárne zodpovedajú za sumu 875 200 eur;

2. Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited, [Akzo Nobel] a [Akcros] solidárne zodpovedajú za sumu 2 601 500 eur;

3. Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited, a [Akzo Nobel] solidárne zodpovedajú za sumu 4 546 300 eur;

4. [Akzo Nobel], [Akzo GmbH] a [Akcros] solidárne zodpovedajú za sumu 1 580 000 eur;

5. [Akzo Nobel] a [Akcros] solidárne zodpovedajú za sumu 944 300 eur;

6. [Akzo Nobel] a [Akzo GmbH] solidárne zodpovedajú za sumu 9 820 000 eur;

7. [Akzo Nobel] je zodpovedná za sumu 1 432 700 eur;

…

Za porušenie/porušenia právnych predpisov v [sektore ESBO/estery] sa ukladajú tieto pokuty:

18. Elementis plc, Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited, [Akzo Nobel] a [Akcros] solidárne zodpovedajú za sumu 1 115 200 eur;

19. Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited, [Akzo Nobel] a [Akcros] solidárne zodpovedajú za sumu 2 011 103 eur;

20. Elementis Holdings Limited, Elementis Services Limited a [Akzo Nobel] solidárne zodpovedajú za sumu 7 116 697 eur;

21. [Akzo Nobel], [Akzo BV] a [Akcros] solidárne zodpovedajú za sumu 2 033 000 eur;

22. [Akzo Nobel] a [Akcros] solidárne zodpovedajú za sumu 841 697 eur;

23. [Akzo Nobel] a [Akzo BV] solidárne zodpovedajú za sumu 3 467 000 eur;

24. [Akzo Nobel] je zodpovedná za sumu 2 215 303 eur …“.

45 Na účely stanovenia výšky pokút Komisia uplatnila usmernenia k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2, ďalej len „usmernenia z roku 2006“).

[omissis]

Konanie a návrhy účastníkov konania

51 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 27. januára 2010 žalobkyne podali proti napadnutému rozhodnutiu žalobu.

52 Listom z 29. júla 2011 adresovaným kancelárii Všeobecného súdu chcela Komisia upriamiť pozornosť Všeobecného súdu na účinok rozsudku ArcelorMittal Luxembourg/Komisia a Komisia/ArcelorMittal Luxembourg a i., už citovaný v bode 48 vyššie (EU:C:2011:190) na prejednávanú vec, čo Všeobecný súd vzal na vedomie.

53 Komisia v tomto liste na jednej strane stiahla späť tvrdenia, ktoré uvádzala subsidiárne v bodoch 55 až 65 vyjadrenia k žalobe a v bodoch 27 až 33 dupliky, založené na prerušení konania proti spoločnostiam Akzo Nobel, Akzo GmbH a Akzo BV.

54 Na druhej strane na účely vysvetlenia Komisia spresnila, že trvá na svojich tvrdeniach založených na prerušení konania proti spoločnosti Akcros a na celej svojej odpovedi na žalobný dôvod založený na porušení pravidiel premlčania voči všetkým ostatným žalobkyniam.

[omissis]

97 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na ústne otázky, ktoré im položil Všeobecný súd, boli vypočuté na pojednávaní 23. septembra 2014.

98 Žalobkyne navrhujú, aby Všeobecný súd:

— v prvom rade zrušil napadnuté rozhodnutie,

— subsidiárne znížil pokuty, ktoré im boli uložené,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

99 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobkyne na náhradu trov konania.

[omissis]

Právny stav

102 Na podporu svojej žaloby žalobkyne uvádzajú päť žalobných dôvodov.

103 Prvý žalobný dôvod je založený na porušení pravidiel premlčania. Druhý žalobný dôvod je založený na porušení zásad náležitej administratívnej starostlivosti a dodržania primeranej lehoty. Tretí žalobný dôvod je založený na porušení práva na obhajobu. Štvrtý žalobný dôvod je založený na pochybení pri pripísaní porušení a uložení pokút. Piaty žalobný dôvod je založený na chybnom výpočte výšky pokút.

I –*O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení pravidiel premlčania*

104 V rámci prvého žalobného dôvodu založeného na porušení pravidiel premlčania žalobkyne predovšetkým uvádzajú, že na jednej strane, pokiaľ ide o prvé obdobie porušovania, Komisia proti nim už nemohla konať a na druhej strane, že porušenia skončili „v rokoch 1996/1997“, alebo „najneskôr“ v roku 1997, na základe čoho Komisia napadnutým rozhodnutím porušila článok 25 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1/2003.

105 Žalobkyne subsidiárne uvádzajú, že Komisia v každom prípade porušila článok 25 ods. 5 nariadenia č. 1/2003, keďže v napadnutom rozhodnutí nepreukázala existenciu porušení počas rokov 1999 a 2000.

106 Na základe toho treba tvrdenia, ktoré žalobkyne uvádzajú v rámci svojho prvého žalobného dôvodu založeného na porušení pravidiel premlčania, posúdiť predovšetkým vo vzťahu k prvému obdobiu porušovania a potom k druhému a tretiemu obdobiu porušovania.

A – *O prvom období porušovania*

1. Tvrdenia účastníkov konania

107 Žalobkyne poukazujú na to, že z odôvodnenia 512 a z článku 1 ods. 1 písm. b) a článku 1 ods. 2 písm. b) napadnutého rozhodnutia vyplýva, že spoločnosti skupiny Akzo, ktoré sa podľa Komisie priamo dopustili porušení počas prvého obdobia porušovania (to znamená od 24. februára 1987 do 28. júna 1993, pokiaľ ide o cínové stabilizátory, a od 11. septembra 1991 do 28. júna 1993, pokiaľ ide o sektor ESBO/estery), a síce Akzo GmbH a Akzo BV, skončili svoju účasť na porušeniach 28. júna 1993.

108 Podľa článku 25 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1/2003 teda Komisia už od 28. júna 1998 nemohla konať proti spoločnostiam Akzo GmbH a Akzo BV.

109 Podľa žalobkýň však k prvému oficiálnemu úkonu Komisie voči nim došlo 12. a 13. februára 2003.

110 Spoločnostiam Akzo GmbH a Akzo BV preto nie je možné pripísať nijakú zodpovednosť.

111 Na základe toho treba zrušiť článok 1 ods. 1 písm. b) a článok 1 ods. 2 písm. b) napadnutého rozhodnutia.

112 Z rovnakých dôvodov nemožno za prvé obdobie porušovania pripísať zodpovednosť ani spoločnosti Akzo Nobel ako materskej spoločnosti týchto dvoch spoločností.

113 S ohľadom na tieto tvrdenia treba zrušiť, prinajmenšom čiastočne, pokuty uložené v článku 2 bodoch 4, 6, 21 a 23 napadnutého rozhodnutia.

114 Komisia tvrdí, že v napadnutom rozhodnutí preukázala, že podniky skupiny Akzo sa zúčastnili na porušovaní v sektore cínových stabilizátorov od roku 1987 do marca 2000 a na porušovaní v sektore ESBO/estery od roku 1991 do marca 2000.

115 Ako vyplýva z odôvodnenia 527 napadnutého rozhodnutia, Komisia vychádzala z konštatovania, že ak sa podnik zúčastnil na porušovaní v určitom období, počas ktorého bol postupne tvorený rôznymi právnymi subjektmi, na tento podnik sa nemôžu vzťahovať pravidlá premlčania, ktoré by vyplývali z týchto vnútorných reorganizácií. V opačnom prípade by sa podniky mohli ľahko vyhnúť uplatneniu pravidiel premlčania z dôvodu vnútornej reorganizácie. Článok 81 ES a pravidlá premlčania stanovené v článku 25 nariadenia č. 1/2003 sa uplatňujú na podniky, a nie na právne subjekty, ktoré ich tvoria. Z toho vyplýva, že ak sa právnické osoby tvoriace súčasť podniku Akzo zúčastňujú na porušení, premlčacia lehota začína plynúť až odo dňa, keď sa skončia porušenia, ktorých sa dopustil tento podnik.

116 Komisia uvádza, že prvé vyšetrovacie úkony boli uskutočnené v januári a februári 2003, ktoré tak spustili päťročnú premlčaciu lehotu a že ďalšie vyšetrovacie úkony boli vykonané neskôr, na základe čoho bolo prvé napadnuté rozhodnutie prijaté v lehote piatich rokov od začatia posledného vyšetrovacieho úkonu.

2. Posúdenie Všeobecným súdom

117 V rámci tejto prvej časti prvého žalobného dôvodu založenej na porušení článku 25 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1/2003 žalobkyne uvádzajú, že Komisii od 28. júna 1998 zanikla právomoc začať konanie proti spoločnostiam Akzo GmbH a Akzo BV a uložiť týmto spoločnostiam solidárnu pokutu so spoločnosťou Akzo Nobel ako ich materskou spoločnosťou.

118 V tomto ohľade treba na úvod pripomenúť, že podľa článku 25 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1/2003 právomoci zverené Komisii týkajúce sa ukladania pokút za porušenia článku 81 ES podliehajú premlčacej lehote piatich rokov.

119 Odsek 2 článku 25 nariadenia č. 1/2003 spresňuje, že táto lehota začína plynúť dňom začiatku porušovania, avšak v prípade pokračujúceho alebo opakovaného porušovania začína plynúť až dňom ukončenia porušovania.

120 Článok 25 nariadenia č. 1/2003 vo svojom odseku 3 stanovuje, že každý úkon Komisie vykonaný s cieľom vyšetrovania alebo postupu súvisiaceho s porušovaním preruší premlčaciu lehotu týkajúcu sa ukladania pokút.

121 V predmetnej veci je nesporné, že Komisia v napadnutom rozhodnutí pripísala zodpovednosť tak spoločnosti Akzo GmbH za porušenie týkajúce sa cínových stabilizátorov, ako aj spoločnosti Akzo BV za porušenie týkajúce sa sektora ESBO/estery, iba do 28. júna 1993 [pozri odôvodnenia 512 a 513, ako aj článok 1 ods. 1 písm. b) a článok 1 ods. 2 písm. b) napadnutého rozhodnutia].

122 Je rovnako nesporné, že zodpovednosť spoločnosti Akzo Nobel bola v napadnutom rozhodnutí uznaná, pokiaľ ide o porušenia spôsobené počas prvého obdobia porušovania, len z dôvodu protiprávneho správania spoločnosti Akzo GmbH týkajúceho sa cínových stabilizátorov a spoločnosti Akzo BV pre sektor ESBO/estery (pozri odôvodnenie 514 napadnutého rozhodnutia).

123 Je tiež nesporné, že k prvým úkonom Komisie vykonaným s cieľom vyšetrovania alebo postupu súvisiaceho s porušovaním týkajúcim sa tak cínových stabilizátorov, ako aj sektora ESBO/estery došlo až začiatkom roka 2003.

124 Preto nemožno spochybniť, že prvé úkony Komisie vykonané s cieľom vyšetrovania alebo postupu súvisiaceho s porušovaním podľa článku 25 ods. 3 nariadenia č. 1/2003, týkajúceho sa tak cínových stabilizátorov, ako aj sektora ESBO/estery boli voči spoločnostiam Akzo GmbH a Akzo BV uskutočnené po tom, čo uplynula lehota stanovená v odseku 1 tohto ustanovenia.

125 V tomto smere treba pripomenúť, že premlčanie upravené v článku 25 nariadenia č. 1/2003 nemá za následok zánik existencie porušenia, ani nebráni Komisii, aby v rozhodnutí konštatovala zodpovednosť za toto porušenie (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. októbra 2005, Sumitomo Chemical a Sumika Fine Chemicals/Komisia, T-22/02 a T-23/02, Zb., EU:T:2005:349, body 60 až 63), ale vedie len k neuplatneniu sankcií v prípade subjektov, vo vzťahu ku ktorým došlo k premlčaniu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. júna 2012, Bolloré/Komisia, T-372/10, Zb., EU:T:2012:325, bod 194).

126 Navyše z doslovného, teleologického a systematického výkladu článku 25 nariadenia č. 1/2003 vyplýva, že podobne ako individuálne procesné záruky, akými sú právo na obhajobu a povinnosť Komisie zaslať oznámenie o výhradách, ako aj rozhodnutie, ktorým sa ukladajú sankcie dotknutej právnickej osobe (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. septembra 2009, Akzo Nobel a i./Komisia, C-97/08 P, Zb., EU:C:2009:536, body 57 a 59), sa výhoda premlčania podľa odseku 1 vzťahuje a môže byť uplatnená nezávisle každou právnickou osobou, voči ktorej Komisia vedie konanie. Judikatúra už uznala, že len samotná skutočnosť, že vo vzťahu k dcérskej spoločnosti, patriacej do skupiny spoločností v zmysle hospodárskej jednotky, uplynula premlčacia lehota, nemá za následok spochybnenie zodpovednosti materskej spoločnosti a zabránenie stíhania proti nej (pozri v tomto zmysle rozsudok Bolloré/Komisia, už citovaný v bode 125 vyššie, EU:T:2012:325, body 193 až 196, ktorý v tomto bode nebol spochybnený rozsudkom z 8. mája 2014, Bolloré/Komisia, C-414/12 P, EU:C:2104:301, bod 109).

127 Toto posúdenie nie je v rozpore s použitím pojmu podnik v odsekoch 3 a 4 článku 25 nariadenia č. 1/2003 v zmysle článku 81 ods. 1 ES, ktorého účelom je iba vymedziť úkony, ktoré spôsobujú prerušenie premlčania, ako aj dosah ich účinkov na všetky podniky alebo združenia podnikov, ktoré sa podieľali na porušovaní, to znamená vrátane právnických osôb, ktoré ich tvoria (pozri v tomto zmysle rozsudok Bolloré/Komisia, už citovaný v bode 125 vyššie, EU:T:2012:325, bod 198 a nasl.).

128 V predmetnej veci z toho vyplýva, že hoci Akzo GmbH a Akzo BV ostali plnoprávnymi členmi skupiny Akzo, mohli sa na rozdiel od spoločnosti Akzo Nobel oprávnene odvolať na to, že vo vzťahu k nim uplynula premlčacia lehota.

129 Preto treba vyhovieť výhradám, ktoré žalobkyne uvádzajú na základe článku 25 ods. 1 písm. b) nariadenia č. 1/2003, a zrušiť článok 2 body 4, 6, 21 a 23 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom boli pokuty uložené spoločnostiam Akzo GmbH a Akzo BV v súvislosti s prvým obdobím porušovania, ale zamietnuť ich v zostávajúcej časti.

[omissis]

II – *O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady náležitej administratívnej starostlivosti a dodržania primeranej lehoty [omissis]*

A – *O druhom žalobnom dôvode, v rozsahu, v akom bol vznesený na účely zmeny napadnutého rozhodnutia*

319 V rámci druhého žalobného dôvodu založeného na porušení zásad náležitej administratívnej starostlivosti a dodržania primeranej lehoty žalobkyne subsidiárne navrhujú zmenu napadnutého rozhodnutia, a síce zníženie výšky pokút, ktoré im boli uložené.

1. Tvrdenia účastníkov konania

320 Žalobcovia sa domnievajú, že aj keby Všeobecný súd rozhodol, že porušenia zásad náležitej administratívnej starostlivosti a dodržania primeranej lehoty neviedli k porušeniu ich práva na obhajobu, a teda že tento žalobný dôvod nemôže odôvodniť celkové zrušenie napadnutého rozhodnutia, Všeobecný súd by mal zohľadniť tieto porušenia a v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci výrazne znížiť výšku pokút, ktoré im boli uložené, alebo ich aspoň znížiť o 1 %, podobne ako to urobila Komisia v napadnutom rozhodnutí vo vzťahu ku všetkým ostatným podnikom.

321 V tomto zmysle uvádzajú, že Komisia tým, že im nepriznala zníženie pokút o 1 %, čím porušila zásadu rovnosti zaobchádzania, sankcionovala ich diskriminačným spôsobom za to, že si uplatnili svoje práva v rámci súdneho konania spoločnosti Akzo, čo je v rozpore so zásadou účinnej súdnej ochrany a odrádza podniky, ktoré sú účastníkmi iných konaní, od toho, aby si uplatnili svoje práva.

322 Komisia tvrdí, že uplatnené zníženia predstavovali kompenzačné opatrenie pre ostatné podniky, ktoré museli počkať na výsledok súdneho konania spoločnosti Akzo a nachádzali sa v odlišnej situácii ako žalobkyne, keďže žalobkyne vyvolali súdne konanie spoločnosti Akzo. Z praktického hľadiska je navyše zjavne neprijateľné tvrdiť, že skutočnosť, že žalobkyniam nebolo v predmetnej veci priznané výnimočné zníženie výšky uloženej sankcie o 1 %, mala akýkoľvek odradzujúci účinok na vôľu iných žalujúcich strán, ktoré sa nachádzali v rovnakej situácii, od toho, aby si uplatnili si svoje práva v iných veciach.

2. Posúdenie Všeobecným súdom

323 V rámci druhého žalobného dôvodu založeného na porušení zásad náležitej administratívnej starostlivosti a dodržania primeranej lehoty žalobkyne subsidiárne navrhujú zmenu napadnutého rozhodnutia, konkrétne zníženie výšky pokút, ktoré im boli uložené.

324 V tomto smere treba pripomenúť, že Všeobecný súd môže v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci znížiť výšku uložených pokút na základe porušenia zásady dodržania primeranej lehoty, pokiaľ z dôvodu dĺžky správneho konania nedošlo k porušeniu práva na obhajobu (rozsudok zo 6. februára 2014, AC-Treuhand/Komisia, T-27/10, Zb., vec v odvolacom konaní, EU:T:2014:59, bod 278).

325 V predmetnej veci treba konštatovať, že Komisia nespochybňuje neprimeranú dĺžku trvania správneho konania, keďže ona sama v napadnutom rozhodnutí znížila výšku pokút uložených všetkým dotknutým podnikom s výnimkou žalobkýň.

326 Na odôvodnenie tohto rozdielneho zaobchádzania Komisia poukazuje na rozdiel objektívne porovnateľných situácií, a síce, že na rozdiel od ostatných podnikov sú to žalobkyne, ktoré vyvolali súdne konanie spoločnosti Akzo.

327 Toto odôvodnenie nemožno prijať.

328 Nezávisle na otázke, či by boli ostatné podniky odradené uplatniť si v súdnom konaní svoje práva, pokiaľ sa ich týka vyšetrovanie Komisie za porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, sa totiž tvrdenie Komisie ukazuje byť nezlučiteľné so zásadou účinnej súdnej ochrany.

329 V dôsledku toho Komisia tým, že priznala zníženie výšky uložených pokút z dôvodu dĺžky trvania správneho konania všetkým ostatným dotknutým podnikom, ale nie žalobkyniam, z jediného dôvodu, ktorým je súdne konanie spoločnosti Akzo, ako to vyplýva z odôvodnení 771 a 772 napadnutého rozhodnutia, dopustila sa v tomto rozhodnutí neodôvodneného rozdielneho zaobchádzania.

330 Všeobecný súd sa preto v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci domnieva, že výšku pokút uložených žalobkyniam treba znížiť o 1 %.

331 Na základe toho sa celková výška pokút uložených v článku 2 bodoch 1 až 7 a 18 až 24, teda 40,6 milióna eur pre Akzo Nobel a 12,002 milióna eur pre Akcros, znižuje na sumu 40,194 milióna eur pre Akzo Nobel a na sumu 11,881 980 milióna eur pre Akcros.

[omissis]

O trovách

449 Podľa článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

450 Všeobecný súd však v predmetnej veci čiastočne vyhovel návrhom žalobkýň.

451 V dôsledku toho a vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci je opodstatnené rozhodnúť, že Komisia je povinná nahradiť dve pätiny trov konania, ktoré vynaložili žalobkyne, a znáša tri pätiny svojich vlastných trov konania. Žalobkyne znášajú tri pätiny svojich vlastných trov konania a sú povinné nahradiť dve pätiny trov konania vynaložených Komisiou.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Článok 2 body 4, 6, 21 a 23 rozhodnutia Komisie K(2009) 8682 v konečnom znení z 11. novembra 2009 týkajúceho sa konania podľa článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/38589 – Tepelné stabilizátory) sa zrušuje v rozsahu, v akom boli spoločnostiam Akzo Nobel Chemicals GmbH a Akzo Nobel Chemicals BV uložené pokuty.**

2. **Celková výška pokút uložených v článku 2 bodoch 1 až 7 a 18 až 24 rozhodnutia K(2009) 8682 v konečnom znení sa znižuje na 40 194 miliónov eur pre spoločnosť Akzo Nobel NV a na 11 881 980 miliónov eur pre spoločnosť Akcros Chemicals Ltd.**

3. **V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.**

4. **Európska komisia je povinná nahradiť dve pätiny trov konania, ktoré vznikli spoločnostiam Akzo Nobel, Akzo Nobel Chemicals GmbH, Akzo Nobel Chemicals BV a Akcros Chemicals, a znáša tri pätiny svojich vlastných trov konania. Akzo Nobel, Akzo Nobel Chemicals GmbH, Akzo Nobel Chemicals BV a Akcros Chemicals znášajú tri pätiny svojich vlastných trov konania a sú povinné nahradiť dve pätiny trov konania, ktoré vznikli Komisii.**

Prek Labucka Kreuschitz

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. júla 2015.

Podpisy